

Lóháton jókedvvel, szeretettel Kunfakó Találkozó 2020

Közel másfél évtizede, hogy Eördögh András, egy országkerülő zárandoklaton megfogalmazta, milyen lovat is szeretne ezekhez a hosszú, gyakran az országhatárokat is átlépő túrákhoz. Az előre nem tervezhető terep- és időjárási viszonyokat jól tűrő, máhacipelésre is alkalmas, jó természetű lovat szeretett volna, és fontos volt, hogy kevéssel is beérje, hiszen a sokszor több hetes útra takarmányt nem vihetek magukkal.

Ekkor – valami kegyelem folytán – találkozott Dr. Hecker Walterrel, a neves és köztiszteletben álló hippológussal, aki tudásával és elkötelezettségével az ügy mellé állt és segítette elindítani a kunfakó tenyésztését. Ma már csaknem 200 egyed él hazánkban, a fajtát szeretők tábora pedig folyamatosan növekszik. A küllemében és természetében ősi tulajdonságokat őrző fajta elkötelezett hívei évente találkozókat rendeznek, ahol egy nagy család-ként elevenítik fel őseink szokásait.

A Kunfakó Ünnep családi és baráti találkozó is egyben. Mondhatjuk, hogy a kunfakó nem csak egy kitűnő használati ló, de közösséget is kovácsol?

Eördögh András: – Valóban nagyon sokan érkeznek a családjukkal, rendeteg a fiatal, sőt, az idén a találkozót megelőző tábor a gyerekeknek szólt. A kunfakóval eleve az volt az eredeti célunk, hogy egy kitartó, jó idegrendszerű, nyugodt vérmérsékletű, szerény igényű túralovat alakítsunk ki, de éppen ezen tulajdonságai miatt gyerekeknek is kiválóan alkalmas. Ma már több gyerek keresi a kunfakót, mint lovas vándor, ami tulajdonképpen korunkban természetes.

Idén a szervezés csak kicsi szalmalágon égett, hiszen a koronavírus miatt nem lehetett előre tervezni, gyors döntést kellett hoznunk. Délvidékről, Erdélyből fiatal lovasokat hívtam meg, de nem csak a diaszpórából, hanem Magyarországon különböző távoli tájairól is érkeztek tenyésztők, akik kunfakót tartanak vagy szeretnének... Nagyon jó hangulatú estékkel kezdődött a tábor és tartott egy héten keresztül. Ez tulajdonképpen felkészülés is volt a Kunfakó Ünnepre, amit a Kézmművesek Tanyáján rendeztünk meg. A falun átvonulva megálltunk az I. Világháborús emlékműnél és egy igazán szép történelmi megemlékezést tartottunk.

A trianoni felvonulást Eördögh András (bal szélén) vezeti

Nagyon fontosnak érzem, hogy Trianon emléke éljen a fiatalok lelkében. A Kézmművesek Tanyáján ügyességi versenyeket rendeztünk, előadásokat szerveztünk a gyerekeknek.

Zerinváry Szilárd, aki Sallai Sándor tanítványa, Örkény-tábor méltó folytatója arról beszélt, hogy a csikónevelésnél hogyan kezeljék a szarát, egy másik előadás keretében pedig szó esett a pataalakulásról, a pataápolásról, az esetleges problémákról, korrekciókról.

De nem csak tanulás, hanem zenehallgatás, közös éneklés, kisebb versenyek, egyéb programok is erősítették a közösséget.

Mennyire meghatározó ez a közösségi szellem a tenyésztésben? Hogyan kapcsolja össze a kunfakó a fajtát használó családokat, barátokat összetartó közösséggé?

A kunfakót sokoldalú használatra tenyésztjük és a tenyésztés mércéje maga a különböző területeken való felhasználás, de az egyik legfontosabb cél, hogy a gyermekek által történő használat megvalósuljon.

Ezért is vágunk bele egy érdekes kezdeményezésbe a kiskunfélegyházi Waldorf Iskolával, ahol nagy szeretettel fogadtak bennünket. Családokat tanítunk lovagolni, ahol a szülők együtt kezdenek a gyermekekkel és nagyon hamar a körülöttünk lévő erdőben találják magukat. Örömteli sétalovaglás ez, ahol a gyerekekkel együtt épülnek a szülők. A közös sétalovaglás, ami a kunfakóval gyorsan ad pozitív és biztonságos élményt, az együtt töltött idő pedig sokmindent a helyére tesz. Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy a családok együtt maradjanak, hogy a felnőtt gyerekeinkkel is legyenek olyan közös élményeink, amik a közelünkben tartják őket. Jó példa erre a saját életem. Egy alkalommal mindkét felnőtt lányom velem jött egy hosszú zárandokútra, és azóta is velem maradtak.

Dr. Hecker Walter kunfakó hátán lovagolt a születésnapra

rekekkel és nagyon hamar a körülöttünk lévő erdőben találják magukat. Örömteli sétalovaglás ez, ahol a gyerekekkel együtt épülnek a szülők. A közös sétalovaglás, ami a kunfakóval gyorsan ad pozitív és biztonságos élményt, az együtt töltött idő pedig sokmindent a helyére tesz. Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy a családok együtt maradjanak, hogy a felnőtt gyerekeinkkel is legyenek olyan közös élményeink, amik a közelünkben tartják őket. Jó példa erre a saját életem. Egy alkalommal mindkét felnőtt lányom velem jött egy hosszú zárandokútra, és azóta is velem maradtak.

A közösség tehát jól működik, bizonyítja ezt a minden évben megrendezett Kunfakó Ünnep. De mi a helyzet a tenyésztéssel? Megvalósult az eredetileg felállított tenyészcél?

Minden tenyésztésnél vannak zsákutcák, mikor vissza kell lépni és van néhány olyan dolog, ami kezdetben ismeretlen a tenyésztő számára. A fakó gén genetikai kutatási lehetősége számomra 2015 óta ismert, akkor publikálták először. Mi egyébként még most is Amerikában végzetjük a genetikai vizsgálatokat, hogy a tenyésztésre kiválasztott egyed homogóta illetve heterozigóta-e.

Előfordult, hogy pej, illetve nyári fekete

egyed született nálunk. Ez volt az a bizonyos zsákutca.

Az eredeti cél az volt, hogy az ősi fajtát arab vérhányaddal finomítsuk. Az arab szépsége és idomíthatósága volt az, amit ezzel nyertünk, míg az arab hevesebb vérmérsékletét a konyik vér visszafogta. A tisztavérű konyik ugyanis tapasztalataim alapján nehezebben idomítható de nyugodtabb természetű. Három évig használtunk egy arab mént, akinek aztán a méncsikója már kunfakóként fedez, ez az átkeresztelés szembeűnő.

A született egyedek megőrizték a kunfakó küllemi jellegzetességeit, a jellegzetes fakó színt, az első lábak zebroid csikozottságát, a szíjalt hátat?

Az arab is egy ősi fajta, a jelegzetességek így fennmaradtak. A fakó színnek pedig rengeteg árnyalata van a világos ezüsfakótól a sötét aranyfakóig, és van egy úgynevezett sötétfakó, ami már majdnem olyan, mint a gesztenyepej. Kiderült, hogy a tenyésztőtársak nagyra értékelik ezt a széles spektrumot, mert így kedvük szerint tudnak választani a különböző árnyalatok közül.

„A jó lónak nincsen színe”, de ha már Hankó Béla fakónak írta le őseink lovát, mi is szeretnénk a klaszikus fakónál maradni.

Milyen módon zajlik a szelekció? Van-e rendszeres teljesítményvizsgák?

Igen, több területen is kipróbáljuk a lovakat. A lovasharcos harcban bírálja el, a szabadidomító a szabadidomításban, és a gyereklovagoltatásban is folyamatos a megmértetés. Így gyakorlatilag minden ló megtalálja a maga gazdáját.

Szigorú a szelekció. Fontos nekünk, hogy minden egyed a fajta tulajdonságait maximálisan képviselje, ha nem így van, akkor azt az egyedet nem engedjük ki a tenyésztésből.

Az Egyesület keretein belül zajlik a tenyésztés szigorú elvek alapján, de a tenyésztés jelenleg még a kutatási fázisban van, a fajta tovább színesedik.

A kancákat három csikója alapján ítélik meg, tehát nem csupán szemrevételezés alapján történik a kiválasztás, hiszen munkában egy év alatt is rengeteget változik egy egyed mozgása és testi adottságai. A csikók ellenben sokmindenre rámutatnak.

Elégedett a kialakult állománnyal és azzal, ahogy a tenyésztés halad?

Annyira gördülékenyen, magától értetődő módon juttunk el a kezdetektől idáig, hogy úgy érzem, a Teremtő vezérelt, hogy az én szerepem csak közvetítő szerep, és én elfogadtam ezt.

Magammal vagyok elégedetlen, mert sokszor előfordul, hogy időhiány miatt kiesek a ritmusból, nem tudok nemet mondani az ideérkezőknek és olyankor elmarad, vagy tolódik a betervezett napi munka. 2006-ban már saját, kunfakó típusú lóval mentem országkerülésre, meg tudtam fogalmazni, hogy mik lennének az elvárásaim. Szerencsére dr. Hecker Walter „megfogta a kezem” és az ő segítségével sikerült a vágyakat tenyészelvekként megfogalmazni és elindítani a kunfakót az Úton. Nagyon sokat köszönhetünk neki, nélküle nem jött volna létre a fajta. Büszke vagyok, hogy a híres hippológus professzor egy kunfakó hátán lovagolt be a 80. születésnapra ünnepségére. Ezt kívánom minden lószertető embernek a 80. születésnapjára!

Az interjút készítette: Király Éva

Fotó: Sosity Boróka